

59.274 udlændinge indvandrede
til Danmark sidste år.4.919 af disse var rumænerne – den
største nationale gruppe.

Kilde: Danmarks Statistik

UPRAGMATISK. Det er efterhånden et udbredt synspunkt i USA, at Obamas 'pragmatisme' bærer skylden for alt fra Rusland, Krim og Ukraine til Syrien, Gaza og IS-udviklingen i Irak. Derfor trækker Hillary Clinton nu i neokonservativ retning. Foto: Frank Franklin

Stilskifte. Den næste neokonservative præsident?

Er Hillary Clinton ved at springe ud som neokonservativ høg, før hun melder sig ind i præsidentvalgkampen?

ANALYSE

ANNE SOFIE BANG LINDEGAARD,
MANNI CRONE OG VIBEKE TJALVE

I sidste uge skød Hillary Clinton, hvad der utvivlsomt ligner en tidlig præsidentvalgkamp, i gang: Først uddelte hun i et interview en syngende lussing til præsident Barack Obamas udenrigspolitik, og tirsdag blev et uddrag af interviewet bragt som leder i den neokonservative avis *The Weekly Standard*, underskrevet af Clinton selv. Synspunkterne i ledere er nu da også betegnet som neokonservative.

Clinton fremhæver USA's moralske og militære forrang og argumenterer for en aggressiv amerikansk udenrigspolitik, der ikke efterlader noget magtmæssigt tomrum til USA's fjender. Hun kritiserer atomforhandlingerne med Iran og for-

svarer Israels intervention i Gaza. Samtidig betoner hun, at demokratier har »bedre værdier« end andre styreformers – og at USA har lært, hvor vigtigt det er, at »vores magt, indflydelse og værdier spredes og forklares«. Hun mere end antyder altså, at USA må påtage sig sin rolle som godgørende hegemon, der skal sikre orden og fred i verden.

AT DET ER neokonservative synspunkter, understreges naturligvis af, at synspunkterne bringes i *The Weekly Standard* med en kort indledning af den prominente neokonservative kommentator William Kristol, der kalder Clintons synspunkter for »sands«. En anden neokonservativ avis, *Commentary*, kommenterer hendes udspil som helt igennem »fornuftigt«.

Den flirt er hverken overraskende eller ny. Det er ingen hemmelighed, at Clinton som udenrigsminister i Obamas første embedsperiode havde endog meget svært ved at forlige sig med præsidentens udlægning af 'realisme' som synonymt med tvivl og tilbageholdenhed. Og allerede i foråret begyndte politiske kommentatorer at hviske om en spirrende alliance mellem Clintons sandsynlige præsidentkandidatur, der uden tvivl vil betone militær aktivisme i menneskerettighedernes og demokratiets ånd, og prominente neokonservative som Ro-

bert Kagan og Max Boot, der i forskellige varianter ønsker at forny den Bush-doktrin. Obama har brugt det meste af sit embede på at forkaste.

Som Jacob Heilbrunn i en meget omtalt artikel fra *New York Times* denne sommer konstaterer, er det ligefrem sandsynligt, at Kagan vil blive Clintons primære sikkerhedspolitiske rådgiver. Kagan har længe rost Clinton højt. Og Boot, der ellers må betragtes som umiskendeligt republikansk, har kaldt Clinton en »fornuftig præsidentkandidat« til valget i 2016 og langt af foretrække for den sandsynlige republikanske kandidat, Rand Paul.

Bør vi derfor betragte Clinton som de

neokonservatives næste præsidentkandidat?

Både ja og nej. Ja, for så vidt sammenfaldet mellem Hillarys og den neokonservative agenda er markant og i øvrigt understreger et forhold, vi i Europa ofte overser: at der de seneste to årtier er blevet stadig kortere fra det demokratiske partis 'humanitære interventionisme' til det republikanske partis 'militære demokratisering'.

Modsat Obama var Hillary altid en stærk fortaler for en militær intervention i Irak. Modsat Obama støtter hun ideen om militær intervention i Syrien. Og modsat Obama taler hun helst i stærke moralske og ideologiske kontraster: Et

land som Iran kan man ikke forhandle diplomatisk med, og Putin har hun sammenlignet med Hitler.

Alligevel bør man nok tøve med at se Hillary som neokonservatismens næste politiske redskab: Hun er ikke faldet i hænderne på neokonservatismen. Det er snarere neokonservatismen, som er faldet i hænderne på hende.

DER KAN IKKE herske tvivl om, at hun grundigt må have overvejet for og imod en politisk og ideologisk associering med det neokonservative mærkat, der stadig trækker negative associationer til militære fejltagelser, alternative forhørsmetoder og et Guantánamo-fængsel, hvis grundlæggende dilemmaer stadig ikke er løst.

Samtidig har hun tilsyneladende konstateret, at det i stigende grad er Obamas tilbageholdende kurs, og ikke Bush eller neokonservatisme, der står til afklapping i den amerikanske offentlighed, når katastrofen i Irak skal straffes.

Det er nemlig fortalene for Irak-krigen, der i disse måneder høster point med argumenter om, at USA skulle være blevet militært i Irak. Neokonservative kommentatorer står i kø for at fremføre, at det gik ganske godt i Irak, inden Obama trak de amerikanske tropper ud. Bl.a. oppbakningen til dét argument har sendt

tilslutningen til Obamas udenrigspolitik ned på rekordlave 30 procent. Her kan Hillary koble sig på den neokonservative dagsorden, der vil sende mindst 10.000 specialtropper tilbage til Irak for at bekæmpe IS.

På den baggrund bliver en flirt med de neokonservatives platform attraktivt. Det giver Clinton en meget markant ideologisk og politisk afstand til Obamas pragmatiske tilbagetrækningskurs, fleksible og forhandlende diplomati (ikke mindst med Iran). Mere end noget andet giver det mulighed for at lægge afstand til sin egen rolle i Obama-regeringens politik – hun var trods alt udenrigsminister i fire fulde år – og til det nu udbredte amerikanske synspunkt, at netop Obamas pragmatisme bærer skylden for alt fra Rusland, Krim og Ukraine til Syrien, Gaza og Irak. Kunsten bliver at forklare, at en fornyet neokonservatisme ikke er det samme som en gentagelse af Bush-doktrinen.

Amerikansk politik bevæger sig i cirkler, og Hillary bevæger sig med frygtindgydende strategisk sans med.

analyse@pol.dk

Anne Sofie Bang Lindegaard er forskningsassistent, Mani Crone er seniorforsker og Vibeke Tjalve er seniorforsker, alle ved Dansk Institut for Internationale Studier.

Det kommende amerikanske præsidentvalg

Vælgere, der overvejer at stemme på Hillary Clinton i 2016:

Registrerede demokratiske vælgere	75 %
Registrerede republikanske vælgere	30 %
Uafhængige vælgere	60 %

Kilde: NBC/WSJ, juni 2014

Hillary Clintons vs. Rand Pauls vælgertilslutning:

Hillary Clinton	43 %
Rand Paul	49 %

Kilde: NBC/WSJ, Public Policy Polling, august 2014

... Man skal ligne en kneppe dukke for at blive hørt

var lidt rodet, og min stemme og mine øjne bar præg af, at jeg havde kæmpe kærestesorger. Den aften, da jeg mødte Sofie, bar jeg de sko, en arrangør tidligere på året havde kommenteret positivt. Det var også den aften, man nævnte, at jeg virkede lidt kølig, og den aften, en kollega nævnte, at jeg »så virkelig godt ud«.

DER ER TIDER, hvor jeg elsker at optræde, og der er tider, hvor jeg ønsker mig at sidde hjemme foran fjernsynet i stedet – iført joggingtøj og med det fedtede hår hængende ned over panden. Den voldsomme opmærksomhed omkring ens person, de sko, man har på, om man er fuckable eller ej, gør, at jeg indimellem mister modet. Jeg ved ikke, hvor mange intellektuelle glas hvidvin jeg har set hældt ned i en tilskuers hals, men jeg ved, at både mig og mine kolleger ofte får komplimenten: »Jeg har ikke lige fået læst din bog, men jeg læste interviewet i Politiken, og du virker supersej.«

I orkanen af Viskov og Goya-fashionable litteraturfans, der ikke lige har fået læst bøgerne, savner man indimellem de gode gamle, ormeadte norder i fodformede sko, som rent faktisk vidste, hvad der stod på siderne. Derfor var det en kæmpe lettelse, da Sofie endelig sagde ja til at være min body double. Aftalen var, at hun skulle tage sig af alle offentlige optrædener og skrive de bestillingsopgaver, jeg ikke syntes var relevante for mit forfatterskab. Det var, ganske indlysende, et meget arrogant arrangement.

I løbet af den korte tid glædede jeg mig over at sidde derhjemme, langt fra showbiz, og skrive nye digte. Men det var også opslidende og tidskrævende. Sofie var

BODY. Christina Hagen skiftede sig selv ud med en dobbeltgænger.

Bambi på gatis og måtte, ung og medie-naiv, se sine udsagn konstant fordrejet. Hun blev afbrudt og skudt på, og hun var nervøs, inden og efter hun kom hjem fra slagmarken. Sådan er gamet, og jeg kan faktisk godt lide den voldelige del af det. Det konstante fokus på det ydre frem for det, der kommer ud af munden og fingrene, venner jeg mig dog aldrig til.

BODY DOUBLE-projektet er blevet hyldet af nogle og latterliggjort af andre som et navlepillende og ligegyldigt projekt. Jeg er ked af sige det: Det handler ikke om mig. Det handler om accepten af det blik, der er på kvinden i 2014, som vi er gode til at overbevise hinanden om ikke længere findes. Nu kan vi jo tjene vores egne penge, nu skriver vi kloge bøger, nu tager vi lange uddannelser, og kvinder

kan få et barn alene uden en mand. Men vis mig det dameblad, der interesserer sig for den fantastiske karriere, tilhørende kvinden med det skrækelige ansigt. Overbevis mig om, at de kvindelige eksperter, kommentatorer, journalister, skuespillere og forfattere, vi ser på billeder i avisen og i fjernsynet igen og igen, ikke tilfældigvis er overrepræsenteret af de kvinder, der er gode for øjet. Det her er ikke en hetz mod smukke kvinder, men det er en problematisering af den automatiske selektion. Vi taler om stærke kvinder, modige kvinder og intelligente kvinder i en tid, hvor vi ikke kunne være mere ligeglade med dine tanker og din kunnen, hvis du med dit ansigt og din kjole ikke også ligner en dukke, vi gider at lege med.

DOUBLE. Siden juni har Sofie Lund Hansen optrådt som Christina Hagen.

DA JEG FOR en måned siden holdt foredrag på en højskole, kaldte en ung studerende mine idealer for utopiske. Og jeg må nok desværre give ungdommen ret. Da modedesigneren Tom Ford i 2010 benyttede pigebørn i børnehavederen, iført guldstiletter og sexede cocktailkjoler, akkompagneret af sovekammerøjne og sexinviderende stillinger, i fransk Vogue, vakte det ramaskrig.

Ikke alle forstod metalaget i mit body double-projekt; sådan gik det også for Tom Ford. Og hvordan skulle man dog også, i en overfladefikseret tid, kunne få øje på, at der bliver peget på et problem med en ekstrem iscenesættelse? Den ekstreme iscenesættelse minder så meget om virkeligheden, at vi ikke kan se, hvad der er hvad. Fra det sekund en pige bliver født, bliver hun kompromiseret for sine

skønne øjne, de fine sko, det krøllede hår. Det er helt naturligt. Vi er flasket op med, at det værste, en pige, og en kvinde, kan være, er grim, og at det, der er indeni, er sekundært.

»ALLE KVINDER er skønne«, hujer de politisk korrekte og poster på Facebook flittigt billeder af kvinder med nuttet buttede røve, 'lidt på sidebenene' og hår under armene. 'Hurra, hurra!', tænker vi og fejrer endnu en beskuelse. 'Vi elsker Stærke Kvinder', står der på forsiden af Alt for Damerne og Eurowoman, efterfulgt af en lækker modeseerie med pencil skirts og flotte computertasker til 'business-kvinden'. Vi kan brænde vores bh'er, og vi kan være 'stærke' og 'selvstændige', men vi accepterer at lade os vurdere på vores udseende i en absurd grad.

JEG HAR KØBT min returbillet fra Utopia og sat min smukke, unge body double tilbage på græs per 21. august, hvor hun læste op for sidste gang i Osramhuset, Nørrebro. Projektet er slut. Jeg er kommet til fornuft.

Forretningskvinder, kvinder med former, kloge kvinder og realitystjerner derude, glem alt om mit skøre lille oprin, for hvorfor egentlig forsøge andet end at se godt ud, når nu det er det, vi altid har gjort?

I det Utopia, jeg snart forlader, er det interessant for damebladene at beskæftige sig med den tykke, acnebefængte kvinde med de hængende kinder, hvis hun har en hjerne, vi kan lære noget af. I Utopia sidder styrken hverken i en dusk under armene eller i en cool herresko 'nu til kvinder' – styrken sidder i det, kvinden føler sig som, det, hun udretter, og det, hun kan inspirere os med. Jeg savner at se de ældre kvinder, pletsaldede og ufeminine kvinder, kedelige og leverpostejfarvede kvinder – i hobevis – i aviserne og i fjernsynet, i modemagasinerne og til offentlige optrædener, side om side med de klassiske skønheder. Hvor ville det være fantastisk, hvis vi engang flyttede til Utopia sammen og kunne fortælle vores døre, at det primært er udseendet af det indre landskab, udviklingen af deres selvstændige tankegang og modet til at turde forandre tingenes tilstand, der gør, at de er noget værd som kvinder og vigtige for alle os andre.

CHRISTINA HAGEN

I morgen er *Kroniken* skrevet af Christina Hagens dobbeltgænger, Sofie Lund Hansen.